

Komunitní energetika jako nástroj pro rozvoj měst a obcí v komunálních volbách

Jak uchopit téma komunitní energetiky v nadcházejících komunálních volbách a volebním období?

Tento dokument ukazuje, jak může komunitní energetika v obcích vypadat, jaké přináší obcím a především jejich obyvatelům benefity, a uvádí konkrétní nástroje, kterými může obec komunitní energetiku rozvíjet.

Pokud o rozvoji komunitní energetiky ve své obci uvažujete, najdete zde také témata, která můžete akcentovat ve svém volebním programu.

Jak mohou obce využít komunitní energetiku?

Princip komunitní energetiky spočívá v investici do **výstavby obnovitelných zdrojů energie lokálními aktéry**. Investorem do komunitní energetiky přitom může být samotná obec, případně se na ní mohou podílet i její obyvatelé a místní podniky. Pokud se na investici podílí společně více subjektů, sdruží se do jedné právnícké osoby, takzvaného energetického společenství. Následně pak zdroj (například fotovoltaiku (FVE) umístěnou na střeších domácností a veřejných budov) provozují jako **spoluvlastníci a jsou zároveň přímými spotřebiteli vyrobené energie**, kterou mezi sebou sdílejí. Případně přebytek nespotřebované energie prodávají buď zpět do sítě, nebo ostatním spotřebitelům (např. okolním obcím nebo obyvatelům, kteří nejsou členy energetického společenství). Ti komunitně vyrobenou energii vykupují levněji, než by ji dostali od obchodníka s energií.

Velký potenciál pro instalaci obnovitelných zdrojů, konkrétně FVE, tvoří **obecní veřejné budovy** jako jsou například školy, úřady a nemocnice. Takto umístěný zdroj může pokrývat velkou část spotřeby těchto budov, případně i část spotřeby okolních objektů. Vedle veřejných budov lze obnovitelné zdroje provozovat například i na nevyužívaných obecních pozemcích, či brownfieldech.

V následujícím volebním období bude několik zásadních příležitostí pro rozvoj komunitní energetiky. Vláda právě připravuje **nový energetický zákon**, který konečně přinese právní úpravu energetických společenství. Energetický regulační úřad právě připravuje vyhlášku, která by měla usnadnit **sdílení elektřiny** mezi zákazníky v bytových domech a potenciálně i ve větších společenstvích. V neposlední řadě je v přípravě celá řada **dotáčnických programů** určených k podpoře projektů obnovitelných zdrojů energie. Vaše obec se proto již nyní může pomocí konkrétních nástrojů připravit k tomu, aby mohla potenciál komunitní energetiky naplno využít.

Proč by měly obce věnovat komunitní energetice pozornost?

Snižování nákladů na energie

Pomocí sdílení energie ušetří občané i obec na výdajích za elektřinu a teplo. Další příležitost pro obce tvoří možnost pronájmu či vlastnictví lokální distribuční soustavy. Obec i její obyvatelé tak mohou šetřit na výdajích za distribuční poplatky a snížit si tak celkovou cenu elektřiny.

Posílení energetické bezpečnosti a soběstačnosti obce

Využívání obecních a občanských zdrojů energie přirozeně posiluje nezávislost obcí i občanů na dovozu energetických surovin ze zahraničí, a rovněž přispívá k odolnosti vůči výkyvům cen energií. Výsledkem je posílení energetické bezpečnosti a soběstačnosti obce.

Vliv na čistotu ovzduší v obci

Obnovitelné zdroje coby zpravidla bezemisní zdroje energie pomáhají snižovat lokální znečištění ovzduší a životního prostředí. Obyvatelům tak zvyšují kvalitu života v obci.

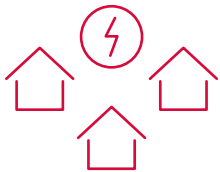

Posílení lokální ekonomiky

Poplatky za prodanou přebytečnou elektřinu a teplo zůstávají příslušné energetické komunitě či obci, která může peníze využít pro další rozvoj obce či regionu. Případný zisk z prodeje přebytků rovněž může sloužit k dalšímu rozvoji energetické komunity, nebo být alokovan do obecního rozpočtu. V konečném důsledku tak může investice do energetické komunity přispět k navýšení obecních rozpočtů. Komunitní energetika může rovněž vygenerovat nová pracovní místa pro místní občany, a posílit tak lokální ekonomiku.

Jaké nástroje nabízí komunální politika pro rozvoj komunitní energetiky ve vaší obci?

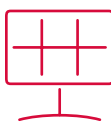
Územní energetická koncepce (ÚEK) obce

Dokument, který slouží jako podklad pro územně-plánovací dokumentaci obce a umožňuje ovlivnit energetiku v obci komplexním a organizovaným způsobem. Skrze ÚEK je možné podpořit rozvoj střešních FVE zejména v nové výstavbě, např. navrhnout požadavky na výrobní FVE u nových či rekonstruovaných bytových domů. ÚEK je také podstatným analytickým podkladem, který ukazuje např. potenciál obnovitelných zdrojů v dané obci. V ÚEK si obce mohou stanovit také cíle související s rozvojem komunitní energetiky. Zpracování ÚEK je dobrovolné, ale obce k němu čím dál častěji přistupují.

Zavedení funkce energetického manažera obce

Tato pozice může pomoci při realizaci energetických projektů obce (např. FVE na veřejných budovách a komunitně energetické projekty), ale také v poradenství občanům při realizaci jejich komunitních projektů.

Čerpání dostupných finančních prostředků na výstavbu komunitních FVE

Ze strany obcí a jimi vlastněných subjektů bude možné v následujícím volebním období čerpat zejm. prostředky z Modernizačního fondu (program RES+) a OPŽP v řádu miliard korun. Oba programy budou poskytovat investiční dotace pro výstavbu FVE. V rámci programu NZÚ bude navíc možné získat prostředky pro energetický management pilotních projektů komunitní energetiky.

Administrativní podpora a šíření informací o dostupných finančních zdrojích

V následujícím volebním období bude k dispozici bezprecedentní množství finančních prostředků (zejm. již zmíněný Modernizační fond, NZÚ, OPŽP) pro veřejnost a sektor bydlení i pro podnikatele. Úlohou obce může být zprostředkovat informace o těchto příležitostech svým občanům a pomoci jim při podání žádosti, případně při propojování subjektů, které by měly zájem o společnou investici do komunitně-energetických projektů.

Výstavba obecního zdroje obnovitelné energie

Výše uvedené nástroje vám mohou pomoci s přípravou kvalitního obecního projektu výstavby obnovitelných zdrojů energie, který obci i jejím obyvatelům sníží náklady na energii. Příprava celého projektu by měla být transparentní s důrazem na zapojení místních obyvatel.

Frank Bold

Brno 2022

Frank Bold Society, z.s.

Kontakt:

David Blažek, david.blazek@frankbold.org,
tel.: +420 777 493 272